

Az elmúlt években megfáradt, memóriája megromlott. Hála hűséges segítőinek, gyermekeinek, utolsó éveit is otthon tölthette. Imponáló fegyvellemmel és akaraterevel vette fel a harcot az egyre fogyó testi erő okozta akadályokkal. Kilencvenegyedik születésnapján készülődve érte a végzetes stroke, mely után egy héttel – meggyőződése szerint – átlépett a menyeyi világba.

Kiss Sándor kertészmérnök, szegedi gyűjtő,
körünk régi tagja 2014 márciusában, 84 évesen elhunyt.

Nagy László Lázár Cegléden „Cziple lánc” kitüntetést kapott. Cegléd város képviselőtestülete 2014. februárban új városi kitüntetést alapított, melyet azok kaphatnak, akik Cegléd város hírnevét öregbítik. Ez a „Cziple lánc”, mely 600 mm hosszú és azon 100 mm átmérőjű érem van. Az érem egyik felén „Cegléd 650 éves város”, másik felén a kitüntetett neve és „1364-2014” felirat található. A város jubileumi ünnepsorozatán, 2014. május 8-án az ünnepi közgyűlés keretében adták át 5 személynek, köztük Nagy László Lázár grafikusművésznek, egyesületünk tagjának. Gratulálunk!

A Terézvárosi Televízió (Hatoscsatorna) Kultúrmozzsák c. kulturális műsorában 2014. március 5-én Vasné Tóth Kornélia, az Országos Széchényi Könyvtár tudományos munkatársa beszélt az ex libris műfajáról és történetéről számos, a könyvtár gyűjteményében szereplő ex libris bemutatásával. Az interjút készítette Bayer Ilona.

LAPSZEMLE

Graphia Boekmerk 2014, 43. füzet. Folytatódik azoknak a híres művészeknek a bemutatása, akik ex libriseket is alkotnak. Ezúttal Nagy-Britannia művészeit sorra véve: Beardsley, R. A. Bell, Crane stb. ex librisei szerepelnek, utóbbtól Dr. Czako Elemér ex librisét publikálják.

A száz esztendeje kitört első világháborúra háborús témájú lapokkal emlékeznek. Közöttük megtalálható Sassy Attila: Dr. Németh Erzsébet könyvjegye és Drahos István Gianni Mantero részére készített doberdói lapja.

Két tehetséges művésznő mezzotinta alkotásait ismerhetjük meg: a Brüsszelben élő francia M. Géray és az ausztrál C. Wilkinson sejtelmes portréit.

Megjelent öt szlovák művész oeuvre-listája (P. Augustovic, D. Kallay, I. Piacka, D. Polakvic, K. Stanclova).

Nordisk Exlibris Tidsskrift 2013/4. A vezércikk a jelenlegi ex libris-élet néhány jellegzetességét emeli ki: a sokoldalú nemzetközi kapcsolatokat, a modern nyomási eljárásokat, a színes nyomást. A folyóiratok is ma már színesben jelennek meg.

A Sint-Niklaasban rendezett kiállítás kapcsán (2013. október 27. – 2014. március 23.) sorra veszik az egyiptomi motívumú ex libriseket.

Exlibris Aboensis 2014/1, Nro 85. A finn lapban ezúttal is több magyar vonatkozást találunk. Kétoldalas riport foglalkozik az erdélyi fametsző hagyományokat folytató Britich Erzsébet művészetével. Alkotásai a magyar kultúrtörténet arcképcsarnokát képezik.

A szintén erdélyi Imets László *Fába vésett gondolat* című kötetét külön cikk ismerteti.

Az illusztrációk egy része a téli örömeiket mutatja be; az ex librisek között megtalálható Andruskó Károly egyik fametszete is.

Knižni Značka 2014/1. A tradíciónak megfelelően köszöntik a jubiláló művészeket, közöttük a hatvan esztendősen Josef Dudeket. Ismertetik a neves cseh grafikus-kvartett egyik tagjának, M. Floriannak a művészetét (a többiek: V. Cinybulk, J. Lukavsky, P. Simon).

Az Újvidék melletti Stremski Karlovci pályázatot hirdett szőlős, boros ex librisekre. A győztes japán művész lett. A kitüntetettek között ott van a szlovéniai Salamon Árpád is.

Mitteilungen der Österreichischen Exlibris-Gesellschaft 2014. március, 1. sz. A címlapon Csernobil, mint ex libris téma.

Külön tartalmas cikk szól a sokoldalú Simonffy Aladáról, aki I. Müteferreka, a török könyvnyomdászat úttörőjéről írt tanulmányt, s akinek ex librisét Szücs Pál készítette el.

A pettenbachi „Bartlhaus”-ban folytatódnak ebben az évben is az ex libris-kiállítások: áprilistól M. Birnholz gyógyszerész ex librisei, júniustól M. R. Baeyens ex librisei és szabadgrafikái, októbertől Coco – papagájok az ex libriseken.

A nemzetközi ex libris irodalom 60.000 tételt tartalmaz, elérhető: <http://bibi.kfstock.at>

A lap utolsó oldalain búcsú R. Pavlovec szlovén ex libris-gyűjtőtől, akinek egyik kedvenc alkotója Andruskó Károly volt.

SELCEXPRESS Schweizerischer Exlibris Club 2014. március, Nr. 95. A gyűjtők körében népszerű H. Vogelerről kimerítő írás olvasható. A worpswedei alkotótelep mestere kitűnő és jellegzetes Jugendstil-művek alkotója volt.

Az első világháború centenáriuma kapcsán háborús lapok ismertetésére kerül sor.

Dr. Lustig István életét ismerteti a lap, egyúttal megküzdve azzal a nehézséggel, hogy többféle, több helyről származó, olykor ellentmondó információt közöl a neves műgyűjtő életéről. Az illusztrációk között válogatás dr. Lustig István ex libriseiből.

Horváth Hilda

A magyar ex libris címmel a **Művészet és Barátai 2014/2.** száma némi rövidítéssel leköszölte „A magyar ex libris 100 éve. Gyűjtemények kiállítása” c. tárlaton Vasné Tóth Kornélia a H13 Diák- és Vállalkozásfejlesztési Központban elhangzott kiállításmegnyitó-szövegét, négy ex libris reprodukciójával. Ezzel a kiállításon szereplő kortárs ex libris gyűjtők és készítőik szélesebb publikum előtt is ismertté válhatnak.

Az **Agrárkönyvtári Hírvilág**, 2014/1. száma *A magyar ex libris 100 éve. Gyűjtemények kiállítása* kapcsán idéz Vasné Tóth Kornélia kiállításmegnyitó szövegéből, mely az Országos Mezőgazdasági Könyvtár Vármező Galériájában 2014 márciusában nyílt kiállításához kapcsolódott.

(http://www.omgk.hu/AH2014/1/AH2014_1.htm)

A **Kapu** c. folyóirat 2014/3. számában Aniszi Kálmán cikke olvasható a magyar exlibris 100 éve révén, Vármező Galériában rendezett hasonló című kiállítást ismertetve. Három oldalon keresztül részletes beszámoló ad.

♣
A **Bélyegvilág** 2014. márciusi számában Ürmös Lóránt cikke (*Bélyegképeken az ex librisek*) sok illusztrációval mutatja be ezt a témát.

KÖNYVESPOLC

IFJ. KÉKESI LÁSZLÓ: APÁMRÓL ÍRTÁK, MONDTÁK 4.

A XX. századi magyar grafikusművészek közül minden bizonnyal Kékési László az egyetlen, akinek munkássága utóéletét, hazai és nemzetközi visszhangját olyan dokumentumkötetekben kísérhetjük nyomon, mint amilyenek ifj. Kékési László rendíthetetlen szorgalommal végzett munkája révén láttak napvilágot. Ezúttal az édesapjáról megjelent (vagy vele kapcsolatban lévő) cikkeket, tanulmányokat, adatközléseket tartalmazó kötet az 1997 és 2013 közötti időszakot tárja fel. Ahhoz, hogy egy újabb, terjedelmes, 188 lapos kiadványt állíthasson össze a szerző, nagyban hozzájárult (miként a korábbi kötetben is) az interneten olvasható közlemények publikálása is, melyek „összebongészését” elsősorban a művész unokája, Kékési Attila végezte.

E kutatómunka – a maga módján – parádés eredményeként csak egyetlen példát említünk meg. A szerző részletesen ír Kékési László katonai szolgálta idején készült tábori levelezőlapokról, portré rajzairól, a francia hadifogsága idején egy amerikai tábori újságban közölt grafikáiról. Ezeket a grafikákat láthatjuk is a kiadványban, ám a források tanulmányozása során kiderült, hogy egy történeti műhöz is készített illusztrációkat. Egy amerikai órnagy (akiről egykor portrét is készített) nevének nyomán Kékési Attilának sikerült egy pennsylvaniai árverési katalógusban rátalálni a kiadványra, s annak ismertetése nyomán újabb illusztrációkat is közölni arról. Egyéb érdekességek mellett már egy újabb korszakot idéz fel pl. Kékési László *Légy résen kispajtás!* című, a közlekedésbiztonságot népszerűsítő képeskönyvének, s az azt megelőző plakát bemutatása.

Több írásban olvashatunk Kékési László bélyegművészetéről (*Madách-filatéliák, Király és városa – Szent István és Székesfehérvár a filatéliában* stb.). Nagy figyelmet fordít a szerző a művészek a cserkészettel, mesterével, Márton Lajossal kapcsolatos írásokra, szülővárosához, Szarvashoz kötődő közleményekre. (Ez utóbbiak közül korábban lapunkban is ismertettük dr. Melitorisz Pál terjedelmes tanulmányát.) Szintén az életút egészét tekinti át ifj. Kékési László, amely az egyesületünkben – filmvetítéssel párosul – emlékezetes előadásának szöveges változata. És természetesen olvashatjuk Kékési László munkásságához kapcsolódó, az elsősorban csak kisgrafikai vonatkozású, többnyire a lapunkban és a *3K – Könyv, Könyvtár, Könyvtáros* című folyóiratban megjelent publikációkat (Vasné Tóth Kornélia, Lenkey István, Ürmös Péter és mások írásait).

Sajátos színt ad a köteteknek (egyéb írásai mellett) a szerzőnek a közölt dokumentumokhoz kapcsolódó kiegészítései, helyesbítései. Így a Madách-bélyegek alapjául szolgáló egykori fényképekről, a Kékési bélyegek szerzőjük jelölés nélküli közléséről, a publikált kisgrafikák opus számáról, vagy éppen arról, hogy e sorok írója – noha később kijavította – tévesen közölte a művész jubileumi kiállításának évszámát a Kisgrafikában, ami helyesen 1993.

Az A/4-es méretű, kifogástalanul tipografizált, egyes szöveges részeket, bibliográfiai adatokat kiemelő kötet mintegy 170 (többségében színes) illusztrációt tartalmaz. Ez is hozzájárul a kötet olvashatósságához, ahhoz, hogy fontos forrásmunkává váljon Kékési László munkásságának további megismeréséhez, népszerűsítéséhez. Immár a következő kötetre gondolva – a vállalt feladat örömeivel is együtt járó – további eredményes munkát kívánunk ifj. Kékési Lászlónak és Kékési Attilának.

Arató Antal

A MAGYAR EX LIBRIS 100 ÉVE.
GYŰJTEMÉNYEK KIÁLLÍTÁSA (KATALÓGUS, 2014)

– recenzió –

A magyar ex libris 100 éve. Gyűjtemények kiállítása (KBK Grafikagyűjtő és Művelődési Egyesület, Budapest, 2014) c. katalógus az azonos című kiállításához kötődően a kortárs magyar ex libris gyűjtők gyűjteményébe enged betekintést. A gyűjtők: Antalné Tari Zsuzsa (1958-), Arató Antal (1942-), Harmath Gábor (1938-), Király Zoltán (1933-2011), Krajcsi Tiborné (1941-), Palásthy Lajos (1931-), Pesti László (1939-2013), Skornyák Ferencné (1941-), Soós Imre (1921-2013), Stockinger József (1946-), Szanka Rózsa (1938-), Szász Sándorné Gasztonyi Mária (1932-2012), Vasné Tóth Kornélia (1971-) és a KBK archívuma. Művész gyűjtők: Kerégyártó László (1950-), Kőhegyi Gyula (1933-), Ürmös Péter (1956-).

Közülük többen elsőként debütáltak ex libris tablóval kiállításon. A tárlat, egyúttal a katalógus a nevékre készített ex librisek mellett gyűjteményük más darabjaiba is betekintést nyújt(ott), széles körképet adva az utóbbi száz év ex libris anyagáról, neves grafikusainkról, a magyar mellett nemzetközi kitekintéssel.

A katalógus eredetileg a 2014. február 12-én Budapesten a H13 Diák- és Vállalkozásfejlesztési Központban (Budapest VIII., Horánszky u. 13.) megrendezett ex libris kiállításához kapcsolódik, de az anyag 2014 márciusában bemutatásra került a Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ Vármező Galériájában is (Budapest I., Attila út 93.).

A színes katalógust szerkesztette, írta, a kiállítást nyitotta a kiállító gyűjtők közt is szereplő Vasné Tóth Kornélia, az Országos Széchényi Könyvtár tudományos kutatója.

Arató Antal

EGYESÜLETI HÍREK

MEGHÍVÓ

Az érvényben lévő egyesületi szabályok alapján a továbbiakban minden évben közgyűlést kell tartani, és minden két évben újjá kell választani a vezetőséget.

Ennek megfelelően

KÖZGYŰLÉST TARTUNK

2014. szeptember 6-án szombaton délelőtt 10:30 órakor.

Helyszín: Bedő Árverezőház,

Budapest VII., Erzsébet krt. 37. I. em.

Határozatképtelenség esetén 11 órakor ismételt közgyűlést tartunk, ami a megjelentek létszámától függetlenül határozatképes.

Témái: 1. Az új alapszabály elfogadása.

2. Vezetőségválasztás. 3. Egyéb